

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะในตนเองและสิ่งแวดล้อมทางการเรียน กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองและด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3) เพื่อสร้างสมการถดถอยทำนายปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองและด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทั้งโดยรวม และจำแนกตามช่วงชั้น เพศ และการอยู่ร่วมกับครอบครัวขณะเรียน ว่าปัจจัยใดสามารถพยากรณ์ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีตัวแปรอิสระคือ คุณลักษณะในตนเอง 10 ตัวแปร คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต การเห็นคุณค่าในตนเอง และความเป็นผู้นำ 7 ตัวแปร คือ ลักษณะการเป็นผู้นำด้านความเฉลียวฉลาด ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความรับผิดชอบ ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความมีระเบียบวินัย ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความมีคุณธรรม ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ และลักษณะความเป็นผู้นำด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สิ่งแวดล้อมทางการเรียน 4 ตัวแปร คือ บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพกับครู สัมพันธภาพกับเพื่อน และการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ส่วนตัวแปรตามคือ ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 มีทั้งหมด 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดจำนวน 120 คน ซึ่งได้มาซึ่งใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย จำนวน 480 คน โดยไม่ซ้ำกับกลุ่มที่ 1 ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนทั้งหมด 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 ประกอบด้วยแบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง 40 ข้อ การเห็นคุณค่าในตนเอง 14 ข้อ ลักษณะมุ่งอนาคต 10 ข้อ และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน 10 ข้อ ฉบับที่ 2 ประกอบด้วย แบบวัดบรรยากาศการเรียนการสอน 10 ข้อ สัมพันธภาพกับครู 10 ข้อ สัมพันธภาพกับเพื่อน 10 ข้อ การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา 10 ข้อ และ ความเป็นผู้นำ 49 ข้อ

โดยเครื่องมือดังกล่าวได้นำไปหาค่าความเชื่อมั่นดังนี้ แบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดบรรยากาศการเรียนการสอน แบบวัดสัมพันธภาพกับครู แบบวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน และแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8921, 0.9023, 0.8554, 0.9495, 0.9174, 0.8922, 0.8935, และ 0.8588 ตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ศึกษาปัจจัยที่มีความเหมาะสมในการพยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสร้างสมการพยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regress Analysis) วิธีเพิ่มหรือลดตัวแปรเป็นขั้นๆ (Stepwise)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเอง ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยภาพรวม และจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา เพศ และการอยู่ร่วมกับครอบครัว จากข้อมูลของนักเรียนทุกชั้น พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต การเห็นคุณค่าในตนเอง ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความรับผิดชอบ บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพกับครู สัมพันธภาพกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความเฉลียวฉลาด การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากข้อมูลของนักเรียนที่อาศัยอยู่กับครอบครัวขณะเรียน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตการเห็นคุณค่าในตนเอง ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความรับผิดชอบ ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพกับครู สัมพันธภาพกับเพื่อน การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนที่อยู่ร่วมกับครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากข้อมูลของนักเรียนที่อาศัยอยู่ตามลำพังขณะเรียน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต การเห็นคุณค่าในตนเอง ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความเฉลียวฉลาด ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความรับผิดชอบ บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพกับครู สัมพันธภาพกับเพื่อน การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนที่อยู่ตามลำพัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนที่อยู่ตามลำพัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองและสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยภาพรวมและแยกตามช่วงชั้นที่ศึกษา เพศ และการอยู่ร่วมกับครอบครัว พบว่า

2.1 ตัวแปรที่สามารถใช้พยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มี 6 ตัว ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน การเห็นคุณค่าในตนเอง สัมพันธภาพกับครู ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความเฉลียวฉลาด ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ และลักษณะมุ่งอนาคต โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาคู่คูณเท่ากับ 0.782 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2.2 ตัวแปรที่สามารถใช้พยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มี 4 ตัว ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความเฉลียวฉลาด และบรรยากาศการเรียนการสอน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาคู่คูณเท่ากับ 0.790 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2.3 ตัวแปรที่สามารถใช้พยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มี 5 ตัว ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความเฉลียวฉลาด การเห็นคุณค่าในตนเอง ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ และสัมพันธภาพกับครู โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.785 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2.4 ตัวแปรที่สามารถใช้พยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มี 5 ตัว ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน การยอมรับของบิดามารดา การเห็นคุณค่าในตนเอง สัมพันธภาพกับครู และลักษณะความเป็นผู้นำด้านความเฉลียวฉลาด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.775 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2.5 ตัวแปรที่สามารถใช้พยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนหญิงโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มี 4 ตัว ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความเฉลียวฉลาด การเห็นคุณค่าในตนเอง และลักษณะความเป็นผู้นำด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.799 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2.6 ตัวแปรที่สามารถใช้พยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนที่อยู่กับครอบครัว มี 3 ตัว ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน การเห็นคุณค่าในตนเอง และลักษณะความเป็นผู้นำด้านความเฉลียวฉลาด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.770 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2.7 ตัวแปรที่สามารถใช้พยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนที่อยู่ตามลำพัง มี 4 ตัว ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพกับครู ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ และลักษณะความเป็นผู้นำด้านความเฉลียวฉลาด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.851 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

3. ผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองและด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยภาพรวม และจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา เพศ และการอยู่ร่วมกับครอบครัว

3.1 ผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองและด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (Y_{all}) โดยภาพรวม ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{all} = 60.799 + 2.195X_{AMO} + 1.436X_{LIN} + 0.382X_{SES} + 0.383X_{RBT} - 0.694X_{LRL} + 0.333X_{FEX}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{all} = 0.737X_{AMO} + 0.155X_{LIN} + 0.171X_{SES} + 0.125X_{RBT} - 0.80X_{LRL} + 0.104X_{FEX}$$

3.2 ผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองและสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (Y_{Lev3}) ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{Lev3} = 59.733 + 2.241X_{AMO} + 0.875X_{FEX} + 0.962X_{LIN} + 0.266X_{CAT}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{Lev3} = 0.743X_{AMO} + 0.280X_{FEX} + 0.110X_{LIN} + 0.105X_{CAT}$$

3.3 ผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองและสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (Y_{Lev4}) ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{Lev4} = 62.081 + 2.144X_{AMO} + 1.886X_{LIN} + 0.466X_{SES} - 0.972X_{LRL} + 0.370X_{RBT}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{Lev4} = 0.729X_{AMO} + 0.190X_{LIN} + 0.194X_{SES} - 0.113X_{LRL} + 0.118X_{RBT}$$

3.4 ผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองและสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (Y_{Mal}) ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{Mal} = 64.474 + 2.121X_{AMO} + 0.711X_{CHR} + 0.379X_{SES} + 0.650X_{RBT} + 1.371X_{LIN}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{Mal} = 0.695X_{AMO} + 0.261X_{CHR} + 0.187X_{SES} + 0.210X_{RBT} + 0.132X_{LIN}$$

3.5 ผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองและสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนหญิง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (Y_{Fem}) ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{Fem} = 58.600 + 2.242X_{AMO} + 1.454X_{LIN} + 0.306X_{SES} - 1.122X_{LRL}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{Fem} = 0.765X_{AMO} + 0.166X_{LIN} + 0.128X_{SES} - 0.128X_{LRL}$$

3.6 ผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองและสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนหญิง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (Y_{Fem}) ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{Lpa} = 65.355 + 2.071X_{AMO} + 0.479X_{SES} + 0.945X_{LIN}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{Lpa} = 0.739X_{AMO} + 0.227X_{SES} + 0.103X_{LIN}$$

3.7 ผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองและสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่อาศัยอยู่ตามลำพัง (Y_{Lal}) ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{Lal} = 41.907 + 2.705X_{AMO} + 0.892X_{RBT} - 2.582X_{LRL} + 1.829X_{LIN}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{Lal} = 0.748X_{AMO} + 0.276X_{RBT} - 0.251X_{LRL} + 0.195X_{LIN}$$

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองและด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ผลการศึกษา ปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองและด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเอง ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความเฉลียวฉลาด ลักษณะความเป็นผู้นำด้านมนุษยสัมพันธ์ และลักษณะมุ่งอนาคต และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ สัมพันธภาพกับครู สามารถร่วมกันพยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้จริง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาการพยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของตัวแปรแต่ละตัว จะเห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่าสูงมากกว่าตัวแปรตัวอื่นๆ ซึ่งเฮอร์แมน (Hermans, 1970, หน้า 353) ได้กล่าวไว้ว่าคนที่มีความแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีลักษณะที่ต้องการเอาชนะอุปสรรค และบรรลุถึงมาตรฐานอันดีเลิศ ต้องการเป็นคนเก่ง มีความสามารถในการแข่งขัน และเอาชนะคนอื่นๆ ต้องการเพิ่มการยอมรับตนเอง โดยการบรรลุความสำเร็จในกิจกรรมที่เป็นอัจฉริยะ ซึ่งคนที่บรรลุถึงมาตรฐานอันดีเลิศ และเพิ่มการยอมรับตนเอง ต้องปรับปรุงการเรียนของตนกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ที่จะพัฒนาตนเอง วางแผนการเรียนรู้หาแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่พรจันท์ สุวรรณชาติ (2540, หน้า 70) กล่าวถึงลักษณะของคนที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและสอดคล้องกับคณาพร คมสัน (2540, หน้า 36) กล่าวว่า การ

ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมหรือถูกกระตุ้นให้มีส่วนรับผิดชอบ หรือควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบ ผู้เรียนจะวินิจฉัยความต้องการในการเรียนของตน กำหนดเป้าหมาย และจุดประสงค์ที่จะพัฒนาทักษะการเรียนรู้ วางแผนการเรียนรู้ โดยดำเนินการด้วยตนเองหรือร่วมมือกับผู้อื่นก็ได้ นอกจากนั้น ในด้านตัวแปรตัวอื่นๆ ก็มีความสอดคล้องกันในการเห็นคุณค่าในตนเอง ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความเฉลียวฉลาด และลักษณะมุ่งอนาคต มีลักษณะที่เชื่อมโยงกัน คือ ต้องรู้จักวางแผนที่ดี ทันท่วงทีทันเหตุการณ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีไหวพริบ มีความเชื่อมั่นรู้สึกดีต่อตนเอง และเผชิญหน้าในสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี บุคคลใดที่มีคุณสมบัติเหล่านี้ก็จะเป็นคนที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นรินทร์ บุญชู (2532) ที่ศึกษาลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง 2 ด้าน คือ การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ และการมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน ระดับปานกลาง คือ การมองอนาคตในแง่ดี มีความรักในการเรียน มโนคติของตนเองในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ และงานวิจัยของ พัชรีย์ มะแสงสม (2544) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน เพศ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ สัมพันธภาพกับครู พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการปฏิบัติของครูต่อนักเรียนจะมีผลต่อเจตคติของนักเรียนที่มีต่อสังคม และการเรียนรู้ สัมพันธภาพของครูกับนักเรียน มีอิทธิพลต่อจิตใจนักเรียน และครูเป็นผู้กำหนดบรรยากาศในการเรียนรู้ (วิทฮอลและ เลวิด 2545, อ้างใน สุทธาสินี ใจเย็น, หน้า 43) นอกจากนี้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน บุคลิกลักษณะของครูก็มีผลสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งอาจก่อให้เกิดความประทับใจในตัวครูผู้สอนจะทำให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ซึ่งก็สอดคล้องกับคำกล่าวของโคเจน (Cogen, 1975, p. 135-139) ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างครูกับนักเรียนจะทำให้การเรียนของนักเรียนดีขึ้น ยิ่งนักเรียนกับครูที่มีความสัมพันธ์ต่อกันมาก นักเรียนก็ยิ่งมีโอกาสพัฒนาความพร้อมในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดมากเพียงนั้น สำหรับตัวแปรด้านคุณลักษณะในตนเองด้านลักษณะความเป็นผู้นำด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประไพ เชมมา (2542) กล่าวว่าไว้ว่าความมีมนุษยสัมพันธ์ คือการที่มีปฏิสัมพันธ์ดีกับผู้อื่น การมองโลกในแง่ดี มีเพื่อนมาก ใจกว้าง ชอบพบปะสังสรรค์ และชอบการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งทำให้นักเรียนมีการเรียนรู้แบบพึ่งพาผู้อื่น จึงทำให้ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองต่ำ

ส่วนผลการศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองและสิ่งด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนในช่วงชั้นที่ 3 ไม่พบว่าการเห็นคุณค่าในตนเอง และสัมพันธภาพกับครู ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเด็กยังอยู่ในช่วงวัยที่ห่างจากครูผู้สอนมาก ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัย เด็กในวัยนี้คอยหลบเลี้ยงครุมากกว่าอยากเข้าหาครู ส่วนการเห็นคุณค่าในตัวเอง พบว่าเด็กในวัยนี้จะไม่สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวมากกว่าตนเอง เชื้อพียงและยอมจำนนง่าย ซึ่งเป็นลักษณะของคนที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ในขณะที่ศิริพรรณ ธนสิน (2540, หน้า 289) เห็นว่ามนุษย์ทุกคนมีศักยภาพติดตัวมาแต่กำเนิด และมีแนวโน้มที่พัฒนาตน ไปในทางที่ดีขึ้น เชื่อว่าบุคคลทุกคนมีพลังงูใจ มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับผลการค้นพบว่า นักเรียนที่เรียนในช่วงชั้นที่ 4 ปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเด็กในวัยนี้ จะเริ่มเข้าสู่ระดับการศึกษาเพื่อมุ่งเตรียมตัวศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นตามที่ตนเองวางแผนไว้ มีวุฒิภาวะอยู่ในช่วงพัฒนาขึ้นเป็นผู้ใหญ่สามารถตัดสินใจด้วยตนเอง ต่างไปจากการเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3

ส่วนผลการศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองและสิ่งด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามเพศ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ของนักเรียนชายแตกต่างกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ของนักเรียนหญิง อยู่ 2 ปัจจัย คือ สัมพันธภาพกับครู และการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลในการสุมกลุ่มตัวอย่างได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิง ไม่เท่ากัน หรืออาจเนื่องมาจากผลการวิจัยเองก็เป็นได้ ทั้งนี้จากรายงานการวิจัยของนรินทร์ บุญชู(2532) พบว่า นักศึกษาชายมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูงกว่านักศึกษาหญิง เช่นเดียวกับงานวิจัยของ พัชรี มะแสงสม (2544) ที่พบว่าความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนเพศ ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ส่วนผลการศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองและสิ่งด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามการอยู่ร่วมกับครอบครัวในขณะที่เรียน พบว่า นักเรียนที่อาศัยอยู่ตามลำพัง ปัจจัยด้านสัมพันธภาพกับครูส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นผลมาจากการที่นักเรียนต้องตัดสินใจเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง การอยู่ตามลำพังหรือ ไกลจากพ่อแม่ ต้องหาบุคคลที่นักเรียนไว้วางใจ แทนพ่อแม่ เพื่อปรึกษา ขอความคิดเห็นทั้งเรื่องส่วนตัว และเรื่องการเรียนรู้ บุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดก็คือ ครูผู้สอน หรือครูที่ปรึกษา นักเรียนที่อยู่ตามลำพังจะเห็นความสำคัญของครุมากกว่านักเรียนที่อยู่กับครอบครัว

2. ผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองและสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อผลความพร้อมในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะในตนเองที่ส่งผลต่อผลความพร้อมในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในทุกกลุ่ม คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความเฉลียวฉลาด และการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งการที่ปัจจัยทั้งสามนี้ สามารถพยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ เป็นเพราะนักเรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง จะเป็นนักเรียนที่วิเคราะห์ตนเองได้ว่าต้องการเรียนรู้อะไร มีการวางแผนและตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ แสวงหาแหล่งการเรียนรู้ด้วยตนเอง บริหารจัดการ ควบคุมตนเองเพื่อให้ประสบความสำเร็จ และมีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการเรียนรู้อาจได้รับหรือไม่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัย เรื่อง รูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (แสงหล้า และคณะ, 2548) ที่ได้กล่าวว่านักเรียนที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระอยู่ในระดับมาก จะหมายถึงบุคคลที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบชอบคิดด้วยตนเอง ทำงานด้วยตนเองเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เรียนรู้ในเรื่องที่ตนเห็นว่าสำคัญ และสามารถเลือกวิธีการเรียนที่เหมาะสมกับตนได้ สอดคล้องกับ ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์ (2532, หน้า 2) กล่าวว่า การแสวงหาแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นวัสดุ หรือบุคคล การเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตน เป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งก็สอดคล้องกับ สเกเจอร์ (Skager, 1978, p.116-117) ที่ได้อธิบายคุณลักษณะของผู้ที่เรียนรู้ด้วยตนเองว่าเป็นผู้ที่มีความแรงจูงใจภายในต่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยปราศจากสิ่งควบคุมภายนอก เช่น รางวัล การถูกตำหนิ หรือเรียนเพื่ออุฉิมบัตร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541, หน้า 110-113) ที่พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ก็สอดคล้องกับ นารา ธีรเนตร (2528, หน้า 49 – 52) ที่กล่าวว่าลักษณะของบุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูง จะมีความเป็นตัวของตัวเอง มีพฤติกรรมชอบสังเกตสิ่งแวดล้อม ๆ ตัว เป็นคนช่างพูดคุย และเป็นผู้ที่คำนึงถึงสิทธิตน มักจะเป็นผู้ที่มองตนเองมีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแข่งขันในการทำงานเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำสิ่งต่างๆ สนใจสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว และมีพฤติกรรมกล้าเสี่ยง (Ellison & Firestone, อ้างใน ศรีนวล วิวัฒน์คุณูปการ, 2535, หน้า 35) ได้อธิบายว่า ลักษณะของคนที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) จะประกอบด้วย ความรู้สึกที่ดีต่อตัวเอง มีความสามารถที่จะทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลถึงการปรับตัวได้เป็นอย่างดี ไม่รู้สึกว่าคุณมีปมสมบูรณรรวมทั้งสามารถเผชิญหน้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี ส่วนปัจจัยอื่นๆ คือ

ลักษณะมุ่งอนาคต ก็สอดคล้องกับความเห็นของสุพล วังสินธุ์ (2534, หน้า 31-35) ที่กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตนั้นเป็นความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้เกิดผลสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แม้จะเผชิญอุปสรรคต่างๆ ก็ไม่ย่อท้อ มีความกระตือรือร้นที่จะฝ่าฟันอุปสรรคมุ่งหวังให้เกิดความสำเร็จในอนาคต และเช่นเดียวกับผลการศึกษาของ สุชาลินี ใจเย็น (2545) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ สำหรับปัจจัยลักษณะความเป็นผู้นำด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ บรรยากาศการเรียนการสอน และการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ก็เป็นอีกปัจจัยที่ร่วมกันพยากรณ์ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน โรงเรียนสาธิต สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุชาลินี ใจเย็น (2545) ที่พบว่า บรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัวส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่นเดียวกับ สมคิด อิสระวัฒน์ (2538) กล่าวว่าปัจจัยซึ่งส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองคือบุคลิกภาพของพ่อแม่หรือบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด วิธีสร้างสิ่งแวดล้อมเมื่อเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่ และวิธีการสอน สถาบันครอบครัว โดยเฉพาะบิดามารดา เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในสังคมไทย ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองมิได้เกิดขึ้นในบุคคลทุกคนแต่เป็นสิ่งที่อาจทำให้เกิดขึ้นได้ถ้ามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา ส่วนในด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ปัจจัยด้านสัมพันธภาพกับครู ก็สอดคล้องกับ บรบทศพร และ เสมสตรา (2547, อังโนพิศดี มินศิริ, หน้า 89) ซึ่งกล่าวว่า ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกต่อการชี้นำตนเองในการเรียนรู้ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ และยังต้องมีสัมพันธอันดี กับผู้เรียน มีส่วนร่วมในการถ่ายโอนการเรียนการสอน และฝึกให้นักเรียนเรียนแบบพึ่งตนเอง แสดงให้เห็นถึงลักษณะของรูปแบบการเรียนของนักเรียนในปัจจุบัน ที่ต้องทำงานด้วยตนเอง ช่วยเหลือตัวเอง และเป็นบุคคลที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก อันสืบเนื่องมาจากสภาพสังคมในปัจจุบัน และการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา, 2545) ที่เน้นแนวทางการจัดการศึกษา โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ซึ่งแสดงว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ได้เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน โดยเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนเป็น ผู้ที่มีความสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต มุ่งพัฒนาความเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยทำให้ทราบถึงแนวทางที่ผู้เกี่ยวข้องจะได้นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนดังนี้

1. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน การเห็นคุณค่าในตนเอง ลักษณะความเป็นผู้นำด้านความเฉลียวฉลาด ลักษณะความเป็นผู้นำด้านมนุษยสัมพันธ์ และลักษณะมุ่งอนาคต ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเช่น ผู้สอน พ่อแม่ หรือบุคคลในครอบครัว ควรดูแลและปลูกฝังให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมและสนับสนุน ให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนและลักษณะมุ่งอนาคต ตั้งแต่ปฐมวัย ซึ่งจะเป็นการปลูกฝังให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเองต่อไป
2. ผู้สอนควรเลือกวิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจตนเองในเรื่องที่ตนเองอยากจะเรียนรู้ เมื่อนักเรียนมีความสนใจในเรื่องนั้นๆ ก็จะเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่และเหมาะสม
4. โรงเรียนหรือสถานศึกษาควรจัดโครงการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนเกิดศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้นักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคต และสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้เกิดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน
5. หาวิธีในการนำ และหาวิธีการวัดคุณภาพของการเรียนรู้ด้วยตนเองให้ชัดเจนขึ้น และศึกษาว่าควรกำหนดบทบาทของผู้สอนและหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างไรบ้าง
6. จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้แหล่งเรียนรู้จากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ภาพรวมของการพัฒนาการศึกษา

2. ควรทำการศึกษาองค์ประกอบทางการศึกษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้สอน และวิธีการสอน อันจะส่งผลต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่จะมุ่งให้เกิดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. ควรมีการศึกษาข้อมูลเชิงลึก โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน
4. ควรมีการทำงานวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเองให้ละเอียดยิ่งขึ้น
5. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องของปัจจัยที่ร่วมกันทำนายความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนมีลักษณะเฉพาะเช่น มีปัจจัยใดบ้างที่สามารถทำนายความพร้อมในการเรียนรู้ของนักเรียนชายที่อยู่ตามลำพัง หรือ นักเรียนชายที่อยู่ตามลำพังในช่วงชั้นที่ 3 เป็นต้น เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อครู ผู้ปกครองจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ได้